

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže vydal novou blokovou výjimku pro určité druhy vertikálních dohod o distribuci a servisu motorových vozidel.

„V současné době je prodej a servis automobilů svázán celou řadou **omezení**, které umožňovala tzv. bloková výjimka. Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže vypracovaná vyhláška tato omezení ruší. Prodejce již nebude povinen současně prodávat nová motorová vozidla i poskytovat opravárenské a údržbářské služby a obdobně opravce motorových vozidel není povinen tato vozidla prodávat. **Vyhláška vytváří vhodnější podmínky pro soutěž** při prodeji motorových vozidel, náhradních dílů na motorová vozidla a poskytování opravárenských služeb.

Cílem je, aby trh fungoval jak ve prospěch spotřebitele, tak i výrobců, kteří budou moci snadněji nabízet a prodávat auta a náhradní díly v rámci celé ČR a protože je tato vyhláška konformní s novou blokovou výjimkou platnou v EU od října 2002, tak i v rámci Unie. Motorové vozidlo je drahé a technicky složité zboží, které vyžaduje opravy a údržbu. Motoristé často poukazují na vysoké ceny ve značkových prodejnách za tyto služby. Praxe, zejména v zemích EU ukázala, že pro činnost prodejců motorových vozidel není nezbytné zajišťovat současně opravárenské a údržbářské práce.

Prodejci budou moci prodávat automobily více než jedné značky a to i od výrobců vzájemně si konkurujících. Zároveň nebudou povinni provádět opravy a údržbu automobilů. Tím se otevírá prostor pro vytváření nových pracovních příležitostí nejenom v oblasti prodeje aut a náhradních dílů, ale také v oblasti opravárenských služeb. **Tato účinnější soutěž je pak předpokladem i spokojenějšího automobilisty, spočívající ve větším výběru nabízených služeb a existencí více konkurenčních cen v oblasti**, která v současné době představuje významnou část domácího rozpočtu. Přáním je, aby se vytvořilo více příležitostí, aby i vedle autorizovaných prodejců poskytovaly služby samostatné autorizované opravárenské firmy. Malé firmy mohou poskytovat motoristům kvalitní služby a být efektivní stejně jako velké prodejní a opravárenské podniky. S využitím služeb informačních technologií, zejména internetu, dojde k větší diverzifikaci a tím i k rozšíření nabídky pro automobilisty, které si motoristé budou moci v budoucnu koupit třeba v obchodních domech. V současné době je praxí výrobců automobilů uzavírat smlouvy s autorizovaným prodejcem, který musí prodávat vozy na jím definovaném území a zároveň provádět poprodejní servis. Nová vyhláška tedy umožní, aby vedle těchto prodejců mohly působit i prodejci, kteří se rozhodnou pouze prodávat automobily a třeba od konkurujících si výrobců a autorizované opravárenské firmy, které se nebudou zabývat prodejem, ale pouze se specializovat na opravárenské služby. Výrobci také nebudou nadále moci omezovat autorizované opravárenské firmy, ve kterém místě mohou mít podnik umístěn. Nezávislí opraváři budou mít právo k přístupu k technickým informacím, nástrojům. **Vyhláška podporuje diverzifikaci a výběr.** Přináší nové obchodní příležitosti pro prodejce, dodavatele náhradních dílů a pro nové podnikatele. Skutečným cílem je poskytnout spotřebiteli

spravedlivý podíl na výhodách, které tato vyhláška přináší a dát mu více svobody se rozhodnout jak a kde chce koupit a nechat si opravit své vozidlo.

Vzhledem k tomu, že EU v přístupové smlouvě umožnila upravit stávající distribuční smlouvy mezi dodavateli a odběrateli v automobilovém sektoru v souladu s příslušnou směrnicí, tj. blokovou výjimkou platnou v EU, nejpozději do šesti měsíců po vstupu ČR do EU, probíhá v současné době legislativní proces, jehož důvodem je nastavení srovnatelných podmínek pro všechny účastníky daného trhu.

Lze tedy očekávat, že na základě toho, že EU prodloužila toto přechodové období, bude vyhláška **plně aplikovatelná** k 1.11.2004. To znamená, že do tohoto data budou mít soutěžitelé, kteří mají nyní uzavřeny distribuční smlouvy, časový prostor pro úpravu těchto smluv v souladu s novou vyhláškou. Konečný termín plné aplikovatelnosti bude výsledkem zmíněného legislativního procesu.

Opakovaně je třeba zdůraznit, že stejně tak jako v zemích EU, tak i v ČR povede toto nové opatření k **intenzivnější konkurenci**, otevře šanci pro zakládání nových podniků, a tím **podpoří zaměstnanost** v regionech. Blokovou výjimku úřad přijal samozřejmě také z důvodu nutnosti **harmonizovat** naše právo s právem Evropské unie.“

Josef Bednář,

předseda Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže

31/2003

vyhláška Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže ze dne 23. ledna 2003 o povolení obecné výjimky ze zákazu dohod narušujících soutěž podle § 3 odst. 1 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, pro určité druhy vertikálních dohod o distribuci a servisu motorových vozidel

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže stanoví podle § 26 odst. 1 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, (dále jen "zákon"):

§ 1

Úvodní ustanovení

(1) Zákaz podle § 3 odst. 1 zákona se za podmínek stanovených touto vyhláškou nevztahuje na vertikální dohody uzavírané mezi dvěma a více soutěžiteli, působícími pro účely dohody na různých úrovních výroby nebo distribučního řetězce, které se týkají podmínek, za nichž mohou jejich strany odebírat, prodávat nebo dále prodávat nová motorová vozidla, náhradní díly na motorová vozidla nebo poskytovat opravárenské a údržbářské služby pro motorová vozidla (dále jen "vertikální dohody").

(2) Vertikální dohodou ve smyslu této vyhlášky není rozhodnutí sdružení soutěžitelů.

(3) Na vertikální dohody uzavřené mezi sdružením soutěžitelů a jeho členy nebo mezi sdružením soutěžitelů a jeho dodavateli se však zákaz podle § 3 odst. 1 zákona nevztahuje pouze za předpokladu, že členové sdružení jsou prodejci motorových vozidel nebo náhradních dílů na motorová vozidla nebo opravci motorových vozidel a celkový roční obrat jednotlivých členů sdružení nepřevyšuje 50 milionů Kč. Možnost použití § 3 odst. 1 zákona na horizontální dohody uzavřené mezi členy tohoto sdružení nebo na rozhodnutí tohoto sdružení tím není dotčena.

(4) Na vertikální dohody, jejichž součástí, ale nikoliv předmětem, jsou ustanovení o převodu nebo poskytnutí práva k duševnímu vlastnictví, a to pro účely použití, prodeje nebo dalšího prodeje určitých výrobků nebo poskytování určitých služeb, se však zákaz podle § 3 odst. 1 zákona nevztahuje pouze za předpokladu, že tato ustanovení neobsahují ohledně zboží tvořícího předmět dohody taková omezení hospodářské soutěže, na která se tato vyhláška nevztahuje.

(5) Zákaz podle § 3 odst. 1 zákona se však vždy vztahuje na vertikální dohody, které byly uzavřeny mezi soutěžiteli, kteří si vzájemně konkurují, s výjimkou případů n reciprocálních vertikálních dohod, kdy

- a) celkový roční obrat odběratele nepřekročí 100 milionů Kč,
- b) dodavatel je zároveň výrobcem a prodejcem zboží tvořícího předmět dohody, zatímco odběratel je pouze prodejcem, který zboží konkurující zboží tvořícímu předmět dohody nevyrábí, nebo
- c) dodavatel je poskytovatelem služeb, který působí na více úrovních výroby nebo distribučního řetězce, zatímco odběratel neposkytuje na té úrovni, na které tyto služby odebírá, konkurenční služby.

§ 2

Základní pojmy

(1) Pro účely této vyhlášky se

- a) závazkem nekonkurovat rozumí přímý nebo nepřímý závazek odběratele nevyrábět, neodebírat, neprodávat nebo dále neprodávat zboží, které konkuruje zboží tvořícímu předmět dohody, jakož i přímý či nepřímý závazek odběratele odebírat na relevantním trhu od dodavatele nebo od jiného soutěžitele označeného dodavatelem více než 30 % svých celkových odběrů zboží tvořícího předmět dohody, odpovídajícího zboží nebo zboží, které je s tímto zbožím vzájemně zastupitelné, které byly vypočteny na základě hodnoty odběrů za předchozí kalendářní rok. Závazek prodejce prodávat motorová vozidla jiných dodavatelů v oddělených zónách předváděcího prostoru, se záměrem zabránit jejich záměně, není závazkem nekonkurovat ve smyslu této vyhlášky. Závazek prodejce zaměstnávat zvláště pro motorová vozidla jednotlivých dodavatelů specifický prodejní personál je závazkem nekonkurovat ve smyslu této vyhlášky, s výjimkou případů, kdy dodavatel nese všechny dodatečné náklady, které při tom vzniknou,
- b) závazkem výhradní dodávky rozumí jakýkoliv přímý nebo nepřímý závazek ukládající prodávat zboží tvořící předmět dohody výhradně určité osobě,
- c) selektivním distribučním systémem rozumí distribuční systém, ve kterém se dodavatel zavazuje prodávat zboží tvořící předmět dohody pouze odběratelům vybraným na základě určitých a předem stanovených kritérií, a kdy se tito odběratelé zavazují dále neprodávat takové zboží neautorizovaným prodejcům nebo nezávislým opravcům; možnost prodávat náhradní díly nezávislým opravcům a povinnost poskytnout nezávislým účastníkům trhu veškeré technické informace, diagnostická zařízení, přístroje a odbornou instruktáž, které jsou nutné pro opravy a údržbu motorových vozidel a pro ekologická opatření, tím není dotčena,
- d) kvantitativním selektivním distribučním systémem rozumí selektivní distribuční systém, do kterého dodavatel zařazuje odběratele na základě kritérií, která přímo omezují jejich počet,
- e) kvalitativním selektivním distribučním systémem rozumí selektivní distribuční systém, do kterého dodavatel zařazuje odběratele na základě splnění pouze kvalitativních kritérií, která jsou vzhledem k povaze zboží tvořícího předmět dohody nezbytná a která jsou stanovena pro všechny odběratele jednotně, jsou vůči nim užívána nediskriminujícím způsobem a neomezují přímo jejich počet,
- f) právy k duševnímu vlastnictví rozumí práva k průmyslovému vlastnictví, autorská práva a práva související,
- g) know-how rozumí soubor nepatentovaných výrobně technických, obchodních a jiných podstatných a identifikovaných zkušeností a poznatků, které nejsou známé ani všeobecně dostupné. Za podstatnou zkušenost či poznatek se považují informace, které jsou nezbytné pro zajištění souladu s dohodnutými postupy zejména výroby,

- prodeje nebo distribuce smluvního zboží. Za identifikovanou zkušenost či poznatek se považuje taková informace, která je popsána dostatečně srozumitelně tak, aby bylo možno ověřit, zda splňuje kritéria utajení a podstatnosti. Popis know-how může být součástí vertikální dohody, samostatné dohody nebo zaznamenán jinou vhodnou formou,
- h) odběratelem rozumí prodejce nebo opravce; prodejcem je soutěžitel, který odebírá, prodává nebo dále prodává nová motorová vozidla a náhradní díly na motorová vozidla; opravcem je soutěžitel, který poskytuje opravárenské a údržbářské služby pro motorová vozidla,
 - i) autorizovaným opravcem rozumí opravce, který je součástí distribučního systému zřízeného dodavatelem těchto motorových vozidel,
 - j) nezávislým opravcem rozumí opravce, který není součástí distribučního systému zřízeného dodavatelem motorových vozidel, jehož motorová vozidla opravuje nebo na nichž provádí údržbu,
 - k) motorovým vozidlem rozumí vozidlo s vlastním pohonem, vybavené třemi a více koly, určené k provozu na pozemních komunikacích,
 - l) osobním motorovým vozidlem rozumí motorové vozidlo určené pouze pro přepravu sedících osob a jejich zavazadel, které má nejvýše devět míst k sezení, včetně místa řidiče,
 - m) lehkým užitkovým vozidlem rozumí motorové vozidlo určené k přepravě zboží, jehož celková hmotnost činí maximálně 3,5 tuny; modifikované verze takového motorového vozidla se rovněž považují za lehká užitková vozidla, a to bez ohledu na jejich skutečnou hmotnost,
 - n) smluvním programem rozumí všechny modely motorových vozidel, které může odběratel od dodavatele získat za účelem dalšího prodeje,
 - o) motorovým vozidlem, které odpovídá modelu smluvního programu, rozumí motorové vozidlo, které je předmětem distribuční dohody s jiným soutěžitelem v rámci distribučního systému zřízeného výrobcem nebo s jeho souhlasem, je výrobcem sériově vyrobené nebo smontované a má stejný hnací agregát a podvozek, karosérii stejného tvaru a motor stejného typu jako motorové vozidlo smluvního programu,
 - p) náhradními díly rozumí díly, které se montují do motorového vozidla nebo se na něj připevňují, přičemž nahrazují některý z dílů tohoto motorového vozidla; náhradními díly jsou i výrobky k provozu tohoto motorového vozidla nezbytné, jako například maziva, s výjimkou paliv,
 - q) originálními náhradními díly rozumí náhradní díly stejné kvality jako díly použité či používané pro montáž nového motorového vozidla a vyrobené či vyráběné podle specifikací a výrobních požadavků stanovených výrobcem motorového vozidla pro výrobu dílů nebo náhradních dílů daného motorového vozidla, přičemž originálními náhradními díly se rozumí i náhradní díly, které jsou vyráběny na stejném výrobním zařízení jako tyto díly; není-li prokázáno něco jiného, považují se za originální náhradní díly takové náhradní díly, u nichž jejich výrobce vydá osvědčení, že tyto díly dosahují kvality dílů, které jsou používány při výrobě nového motorového vozidla, a byly vyrobeny podle specifikací a výrobních požadavků výrobce motorového vozidla,
 - r) kvalitativně rovnocennými náhradními díly rozumí náhradní díly vyráběné jakýmkoliv soutěžitelem, který je kdykoliv schopen vydat osvědčení, že tyto díly dosahují kvality dílů použitých či používaných při montáži nových motorových vozidel,
 - s) soutěžitelem v rámci distribučního systému rozumí výrobce nebo soutěžitel, kterého výrobce pověřil nebo který byl se souhlasem výrobce pověřen distribucí, opravami nebo údržbou zboží tvořícího předmět dohody nebo zboží tomuto zboží odpovídajícího,
 - t) konečným spotřebitelem rozumí také soutěžitel, pokud smlouvy o koupi najaté věci jím uzavírané neumožňují převod vlastnictví motorového vozidla či opci na jeho koupi před uplynutím doby, na kterou byla smlouva uzavřena.
- (2) Pro účely této vyhlášky se soutěžitelem, dodavatelem, odběratelem, prodejcem a opravcem rozumí i s nimi spojené osoby.

(3) Spojenými osobami jsou pro účely této vyhlášky osoby, které

- a) jsou jednou ze stran dohody kontrolovány nebo které jednu ze stran dohody kontrolují,
- b) jsou kontrolovány stejnou osobou, která kontroluje jednu ze stran dohody,
- c) jsou společně kontrolovány jednou ze stran dohody a jednou či více osobami uvedenými v písmenech a) a b) nebo jsou společně kontrolovány dvěma či více osobami uvedenými v písmenech a) a b), nebo
- d) jsou společně kontrolovány stranami dohody či spojenými osobami ve smyslu předchozích písmen nebo jednou či více stranami dohody, případně jednou či více spojenými osobami ve smyslu předchozích písmen a třetí osobou či osobami.

(4) Kontrolou se pro účely této vyhlášky rozumí držení obchodního podílu nebo podílu na základním kapitálu vyššího než 50 % nebo právo jmenovat nebo odvolávat většinu členů statutárního orgánu, dozorčí rady, ředitelů právnické osoby nebo možnost jinak vykonávat rozhodující vliv na řízení právnické osoby.

§ 3

Obecné předpoklady

(1) Zákaz podle § 3 odst. 1 zákona se za podmínek stanovených v odstavcích 2, 3, 4 a 5 nevztahuje na vertikální dohody, jestliže podíl dodavatele na relevantním trhu prodeje nových motorových vozidel, náhradních dílů pro motorová vozidla nebo poskytování opravárenských a údržbářských služeb pro motorová vozidla nepřesahuje 30 %. Na vertikální dohody o prodeji nových motorových vozidel v rámci kvantitativního selektivního distribučního systému se za podmínek stanovených v odstavcích 2, 3, 4 a 5 zákaz podle § 3 odst. 1 zákona nevztahuje, pokud podíl dodavatele na relevantním trhu prodeje nových motorových vozidel, náhradních dílů pro motorová vozidla nebo poskytování opravárenských a údržbářských služeb pro motorová vozidla nepřesahuje 40 %. Uvedené hranice však neplatí pro vertikální dohody v rámci kvalitativních selektivních distribučních systémů.

(2) Na vertikální dohody, které obsahují závazek výhradní dodávky, se zákaz podle § 3 odst. 1 zákona nevztahuje, jestliže podíl odběratele na relevantním trhu prodeje nových motorových vozidel, náhradních dílů pro motorová vozidla nebo poskytování opravárenských a údržbářských služeb pro motorová vozidla nepřesahuje 30 %.

(3) Zákaz podle § 3 odst. 1 zákona se nevztahuje na vertikální dohody za předpokladu, že

- a) dodavatel souhlasí s převodem práv a povinností vyplývajících z vertikální dohody na jiného prodejce nebo opravce působícího v rámci distribučního systému, který byl vybrán původním prodejcem nebo opravcem,
- b) dodavatel může vypovědět vertikální dohodu pouze písemně, spolu s podrobným a věcným odůvodněním, a
- c) je uzavírána mezi dodavatelem nových motorových vozidel a prodejcem nebo autorizovaným opravcem
 1. alespoň na dobu 5 let a stanovuje povinnost stran dohody, že nejméně 6 měsíců před uplynutím doby, na kterou je dohoda uzavřena, oznámí druhé straně svůj záměr neprodloužit platnost dohody i na další období, nebo
 2. na dobu neurčitou a lhůta pro jednostranné ukončení účinnosti činí nejméně 2 roky; tuto lhůtu lze zkrátit na lhůtu nejméně jednoho roku, jestliže je dodavatel pro tento případ povinen zaplatit odběrateli přiměřenou náhradu nebo jestliže tak dodavatel učiní z důvodu potřeby změny celého distribučního systému nebo jeho podstatné části.

(4) Zákaz podle § 3 odst. 1 zákona se nevztahuje na vertikální dohody za předpokladu, že nevylučují právo stran dohody obrátit se v případě vzniklého sporu na znalce nebo rozhodce. Vzniklé spory se mohou mimo jiné týkat

- a) plnění závazků v souvislosti s dodávkami zboží tvořícího předmět dohody,
- b) stanovení nebo dosažení odbytových cílů,
- c) povinnosti předzásobit se zbožím tvořícím předmět dohody,
- d) plnění závazků o poskytnutí nebo používání předváděcího motorového vozidla pro zkušební jízdy,
- e) splnění předpokladů pro možnost distribuce motorových vozidel jiných dodavatelů,
- f) omezení možnosti rozšíření obchodní činnosti prodejce jiných motorových vozidel než osobních motorových vozidel nebo lehkých užitkových vozidel způsobené zákazem prodávat z jiných než dodavatelem schválených prodejních prostor, nebo
- g) otázky, zda je vypovězení dohody na základě udaných výpovědních důvodů oprávněné.

(5) Podíl na trhu osob uvedených v § 2 odst. 3 písm. d) se pro účely tohoto ustanovení přičte stejným dílem každé osobě, která má možnost kontroly ve smyslu § 2 odst. 4.

§ 4

Základní omezení

(1) Zákaz podle § 3 odst. 1 zákona se však vždy vztahuje na vertikální dohody, které přímo nebo nepřímo

- a) omezují prodejce nebo opravce v určování cen zboží pro jeho další prodej; možnost dodavatele určit nejvyšší prodejní ceny nebo určit doporučené prodejní ceny tím není dotčena,
- b) omezují území nebo okruh osob, kterým může prodejce nebo opravce dále prodávat zboží tvořící předmět dohody, s výjimkou
 1. omezení aktivních prodejtů na určité území nebo určité skupině osob, které si dodavatel vyhradil sobě nebo jinému prodejci nebo opravci, pokud nejsou omezeny prodeje zákazníků prodejce nebo opravce,
 2. omezení prodejce působícího na velkoobchodní úrovni trhu prodávat konečným spotřebitelům,
 3. omezení členů selektivního distribučního systému prodávat nová motorová vozidla a náhradní díly na trzích se selektivním distribučním systémem neautorizovaným prodejcem, pokud nejsou omezeny prodeje zákazníků prodejce nebo opravce,
 4. omezení odběratele prodávat díly, které jsou dodávány za účelem jejich zapracování, osobě, která by je použila k výrobě stejného zboží, které je vyráběno dodavatelem,
- c) omezují prodejce nebo opravce, kteří působí v rámci selektivního distribučního systému, ve vzájemných dodávkách zboží tvořícího předmět dohody; to platí i pro prodejce nebo opravce působící na různých úrovních trhu,
- d) omezují odběratele působícího na maloobchodní úrovni trhu, který je členem selektivního distribučního systému, aktivně nebo pasivně prodávat nová osobní motorová vozidla nebo lehká užitková vozidla, náhradní díly pro motorová vozidla nebo poskytovat opravárenské a údržbářské služby pro motorová vozidla na trzích se selektivním distribučním systémem konečným spotřebitelům; možnost uložení zákazu členu selektivního distribučního systému neprodávat z jiných než dodavatelem schválených prodejních prostor tím není dotčena, s výhradou § 5 odst. 2 písm. b),

e) omezují odběratele působícího na maloobchodní úrovni trhu, který je členem selektivního distribučního systému, aktivně nebo pasivně prodávat jiná nová motorová vozidla, než jsou osobní motorová vozidla nebo lehká užitková vozidla, na trzích se selektivním distribučním systémem konečným spotřebitelům; možnost uložení zákazu členům selektivního distribučního systému neprodávat z jiných než dodavatelem schválených prodejních prostor tím není dotčena,

f) omezují prodejce nových motorových vozidel prodávat nová motorová vozidla, která odpovídají některému modelu smluvního programu,

g) omezují prodejce nových motorových vozidel zadávat dále poskytování opravárenských a údržbářských služeb autorizovaným opravcům formou další dohody; tím není dotčena možnost dodavatele požadovat, aby prodejce před uzavřením kupní smlouvy sdělil konečnému spotřebiteli údaje o jménu a příjmení nebo názvu, místu podnikání nebo sídlu autorizovaného opravce nebo opravců a aby konečného spotřebitele informoval o vzdálenosti konkrétního opravce nebo opravců od prodejny. Tyto povinnosti však smějí být ukládány pouze v případě, že prodejcem, kteří poskytují opravárenské a údržbářské služby pro motorová vozidla mimo areál, ve kterém se nachází jejich prodejna, jsou ukládány obdobné povinnosti,

h) omezují právo autorizovaného opravce poskytovat pouze opravárenské a údržbářské služby a prodávat náhradní díly,

- i) omezují členy selektivního distribučního systému prodávat náhradní díly na motorová vozidla nezávislým opravcům, kteří tyto díly používají k opravám a údržbě motorových vozidel,
- j) omezují dodavatele originálních nebo kvalitativně rovnocenných náhradních dílů, opravárenských zařízení, diagnostického nebo jiného vybavení prodávat tyto výrobky autorizovaným nebo nezávislým prodejčům, autorizovaným nebo nezávislým opravcům nebo konečným spotřebitelům,
- k) omezují prodejce nebo autorizovaného opravce získávat originální či kvalitativně rovnocenné náhradní díly od třetích osob podle vlastního výběru a používat tyto díly k opravám nebo údržbě motorových vozidel; tím není dotčeno právo dodavatele nových motorových vozidel vyžadovat používání originálních náhradních dílů dodaných dodavatelem pro práce v rámci záruky, bezplatného zákaznického servisu nebo svolávací akce, nebo
- l) omezují dodavatele dílů, které výrobce motorových vozidel používá k základní montáži motorových vozidel, umísťovat účelně a na viditelném místě na tyto díly a náhradní díly svou ochranou známku nebo své logo.
- (2) Zákaz podle § 3 odst. 1 zákona se dále vždy vztahuje na vertikální dohody, jejichž prostřednictvím dodavatel nových motorových vozidel znemožňuje nezávislým účastníkům trhu přístup k technickým informacím, diagnostickému a jinému vybavení a nástrojům, které jsou nutné k opravám a údržbě těchto motorových vozidel nebo souvisejícím ekologickým opatřením, jakož i k příslušnému programovému vybavení nebo odborné instruktáži.
- (3) Přístup ve smyslu odstavce 2 musí zahrnovat zejména možnost nezávislých účastníků trhu neomezeně využívat elektronických a diagnostických systémů motorového vozidla, programovat tyto systémy podle standardních postupů dodavatele, využívat návodů k opravám a údržbě nebo informací nutných pro používání diagnostických a údržbářských zařízení, jakož i dalšího vybavení. Přístup musí být dále nezávislým účastníkům trhu poskytován bezodkladně nediskriminační a přiměřenou formou a poskytované údaje musí mít prakticky využitelnou formu. Skutečnost, že některé z poskytovaných údajů jsou chráněny právy k duševnímu vlastnictví nebo představují know-how, nemůže být dodavatelem motorových vozidel zneužívána v neprospěch nezávislých účastníků trhu.
- (4) Nezávislími účastníky trhu ve smyslu předchozích odstavců jsou osoby, které se přímo nebo nepřímo podílejí na poskytování oprav a údržbě motorových vozidel, zejména nezávislí opravci, výrobci opravárenského vybavení a zařízení, nezávislí prodejci náhradních dílů, vydavatelé technických informací, autokluby, silniční asistenční služby, poskytovatelé inspekčních a testovacích služeb, jakož i instituce odborného vzdělávání a dalšího vzdělávání opravců.

§ 5

Zvláštní omezení

- (1) Zákaz podle § 3 odst. 1 zákona se dále vždy vztahuje na ustanovení vertikálních dohod o prodeji nových motorových vozidel, náhradních dílů na motorová vozidla nebo o poskytování opravárenských a údržbářských služeb pro motorová vozidla, která obsahují
- a) přímý nebo nepřímý závazek nekonkurovat,
 - b) přímý nebo nepřímý závazek, který omezuje možnost autorizovaných opravců poskytovat opravárenské a údržbářské služby pro motorová vozidla konkurenčních dodavatelů,
 - c) přímý nebo nepřímý závazek členů distribučního systému neprodávat motorová vozidla nebo náhradní díly určitých konkurenčních dodavatelů nebo neposkytovat opravárenské a údržbářské služby pro motorová vozidla určitých konkurenčních dodavatelů, nebo
 - d) přímý nebo nepřímý závazek prodejce nebo autorizovaného opravce po ukončení dohody nevyrábět, neodebírat, neprodávat nebo dále neprodávat motorová vozidla nebo neposkytovat opravárenské či údržbářské práce pro motorová vozidla.
- (2) Zákaz podle § 3 odst. 1 zákona se dále vždy vztahuje na ustanovení vertikálních dohod o prodeji nových motorových vozidel, která obsahují
- a) přímý nebo nepřímý závazek odběratele působícího na maloobchodní úrovni trhu neuzavírat smlouvy o koupi najaté věci na zboží tvořící předmět dohody nebo zboží jemu odpovídající, nebo
 - b) přímý nebo nepřímý závazek, který omezuje možnost prodejců osobních motorových vozidel nebo lehkých užitkových vozidel, kteří jsou členy selektivního distribučního systému, zřizovat další prodejny nebo expediční sklady v rámci selektivního distribučního systému.
- (3) Zákaz podle § 3 odst. 1 zákona se dále vždy vztahuje na ustanovení vertikálních dohod o poskytování opravárenských a údržbářských služeb pro motorová vozidla a o prodeji náhradních dílů na motorová vozidla, která obsahují přímý nebo nepřímý závazek autorizovaného opravce v rámci selektivního distribučního systému, týkající se místa jeho působení.

§ 6

Možnost odejmutí výjimky

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže může svým rozhodnutím výhody obecné výjimky stanovené touto vyhláškou odejmout, pokud v důsledku vývoje na trhu účinky dohody podléhající obecné výjimce nebudou splňovat podmínky pro povolení individuální výjimky podle § 8 zákona. Zejména se může jednat o případ, kdy

- a) přístup na trh a soutěž na tomto trhu jsou podstatně omezeny v důsledku kumulativního účinku paralelních sítí podobných vertikálních omezení hospodářské soutěže realizovaných konkurujícími si dodavateli nebo odběrateli,
- b) hospodářská soutěž je podstatně omezena na trhu, na kterém dodavatel není vystaven účinné soutěži ze strany jiných dodavatelů,
- c) ceny nebo dodací podmínky zboží tvořícího předmět dohody, případně zboží jemu odpovídajícího se v jednotlivých oblastech značně liší, nebo
- d) v jednotlivých oblastech jsou bez objektivně ospravedlnitelného důvodu uplatňovány diskriminační ceny nebo jiné obchodní podmínky.

§ 7

Výpočet podílů na trhu

(1) Podíly na trhu se pro účely této vyhlášky vypočtou

- a) u distribuce nových motorových vozidel z poměru objemu zboží tvořícího předmět dohody prodaného dodavatelem společně s dalším zbožím, které je z hlediska odběratele považováno za zaměnitelné s ohledem na jeho vlastnosti, cenu a zamýšlené užití, k celkovému objemu prodeje tohoto zboží na relevantním trhu,
- b) u distribuce náhradních dílů z poměru hodnoty zboží tvořícího předmět dohody prodaného dodavatelem společně s dalším zbožím prodaným dodavatelem, které je považováno z hlediska odběratele za zaměnitelné s ohledem na jeho vlastnosti, cenu a zamýšlené užití, k celkové hodnotě tohoto zboží prodaného na relevantním trhu,
- c) u poskytování opravárenských a údržbářských služeb z poměru hodnoty služeb tvořících předmět dohody, které byly poskytnuty členy distribuční sítě dodavatele společně s ostatními službami, které jsou z hlediska odběratele považovány za zaměnitelné s ohledem na jejich vlastnosti, cenu a zamýšlené užití, k celkové hodnotě těchto služeb poskytnutých na relevantním trhu.

(2) Není-li možné zjistit informace o objemu prodeje zboží, použije se pro výpočet podílu na trhu hodnota prodaného zboží a naopak. Pokud nejsou tyto informace na daném trhu dostupné, může být použit pro zjištění podílů na trhu odhad založený na jiných spolehlivých informacích o trhu. V případě § 3 odst. 2 je možné pro zjištění podílů na trhu přihlídnout k objemu či hodnotě nákupů provedených na relevantním trhu nebo k jejich odhadům.

(3) Podíl na trhu se pro účely této vyhlášky zjišťuje na základě údajů za předcházející kalendářní rok a zahrnuje zboží, které je za účelem dalšího prodeje dodáváno prodejcům, kteří jsou členy distribučního systému

(4) V případě, že podíl na trhu v době uzavření dohody nepřesahuje hranice stanovené touto vyhláškou, nevztahuje se na vertikální dohodu zákaz podle § 3 odst. 1 zákona, i pokud jsou tyto hranice v následujícím roce překročeny nejvíce o 5 %, a to po dobu 2 kalendářních let bezprostředně následujících po roce, v němž došlo k překročení hranice.

(5) V případě, že podíl na trhu v době uzavření dohody nepřesahuje hranice stanovené touto vyhláškou, nevztahuje se na vertikální dohodu zákaz podle § 3 odst. 1 zákona, i pokud jsou tyto hranice v následujícím roce překročeny o více než 5 %, a to po dobu jednoho kalendářního roku bezprostředně následujícího po roce, v němž došlo k překročení hranice.

(6) Pravidla stanovená v odstavcích 4 a 5 nesmí být kombinována tak, aby doba trvání obecné výjimky přesáhla v těchto případech 2 kalendářní roky.

§ 8

Výpočet obratu

(1) Pro výpočet celkového ročního obratu ve smyslu § 1 odst. 3 a odst. 5 písm. a) se sečtou čisté obraty, kterých v minulém účetním roce dosáhly smluvní strany vertikální dohody a s nimi spojené osoby při distribuci zboží tvořícího předmět dohody.

(2) Do celkového ročního obratu stran dohody se nezahrnuje ta část obratu, které bylo dosaženo při distribuci zboží tvořícího předmět dohody mezi stranami vertikální dohody a s nimi spojenými osobami nebo mezi těmito spojenými osobami navzájem.

(3) Zákaz podle § 3 odst. 1 zákona se rovněž nevztahuje na vertikální dohody, pokud celkový roční obrat ve dvou po sobě následujících účetních obdobích nepřekročí hranice obratu stanovené v § 1 odst. 3 a odst. 5 písm. a) o více než 10 %.

§ 9

Přechodná a závěrečná ustanovení

Zákaz podle § 3 odst. 1 zákona se do 31. prosince 2003 nevztahuje na vertikální dohody, které nesplňují podmínky této vyhlášky, pokud splňovaly podmínky vyhlášky č. 204/2001 Sb., o povolení obecné výjimky ze zákazu dohod narušujících soutěž podle § 3 odst. 1 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, pro určité druhy dohod o distribuci a servisu motorových vozidel.

§ 10

Zrušuje se vyhláška č. 204/2001 Sb., o povolení obecné výjimky ze zákazu dohod narušujících soutěž podle § 3 odst. 1 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, pro určité druhy dohod o distribuci a servisu motorových vozidel.

§ 11

Tato vyhláška nabývá účinnosti dnem 1. července 2003, s výjimkou § 5 odst. 2 písm. b), které nabývá účinnosti dnem 1. října 2005.

Předseda: Ing. Josef Bednář v. r.

Zprávy ze zahraničí

Rakousko

Spolkový soutěžní úřad zkoumá nové smlouvy o distribuci a servisu motorových vozidel

V důsledku nové blokované výjimky přepracovávají a přizpůsobují v současné době výrobci odbytové systémy. Spolkový soutěžní úřad připomněl v této souvislosti všem výrobcům/dovozcům oznamovací povinnost pro vertikální odbytová vázání a v současné době se zabývá především zkoumáním oznámených smluv.

Cílem těchto přezkoumání je především

- Zajištění shody nových smluv s ustanoveními rakouského kartelového zákona a nového evropského právního rámce (blokové výjimky);
- Vyvážení zájmů výrobců a dovozců, stejně jako prodejců a servisů a spotřebitelů.
(Zdroj: Internetové stránky rakouského Spolkového soutěžního úřadu, 9.6.2003)

Švédsko

Pokuty za kartelovou dohodu o cenách benzínu

Soud ve Švédsku rozhodl, že pět mezinárodních ropných společností je vinno z uzavření kartelové dohody o cenách benzínu na švédském trhu. Pět firem, mezi nimi Swedish Shell a norský státní Statoil, vážně porušilo švédský soutěžní zákon, ale uniklo s relativně nižšími pokutami. Jedná se o největší případ v historii švédského soutěžního úřadu.

Čtyři roky vyšetřování zahrnovalo razie do centrálních ropných společností a stovky hodin vyšetřování vysoce postavených představitelů firem. Soutěžní úřad usiloval o pokuty až do výše 90 mil.USD s tvrzením, že zúčastněné firmy omezily soutěž na trhu značného významu pro hospodářství v celostátním měřítku. Soud podpořil nejvážnější část obvinění, a to, že došlo k cenové dohodě, menší obvinění však neuznal a snížil pokutu na 6 mil. USD. Žádná z ropných společností se dosud nerozhodla, zda se proti rozhodnutí soudu odvolá.

Firmy zúčastněné na kartelu:

- Statoil
- OK-Q8
- Swedish Shell
- Preem

- Norsk Hydro

Francie

Na začátku dubna byly benzínové společnosti pokutovány také ve Francii. Dceřinné podniky společností BP, Shell, Exxon Mobil a francouzský TotalFinaElf dostaly celkovou pokutu ve výši 27 mil.€ od francouzského soutěžního úřadu za cenovou dohodu týkající se cen benzínu u čerpacích stanic. Pokutované podniky odmítly, že by uzavřely dohodu a prohlásily, že se odvolají. Nadnárodní ropné společnosti jsou často kritizovány, zejména v UK, že nasazují motoristům vysoké ceny benzínu a málo reagují na změny na velkoobchodní úrovni. Firmy však tvrdí, že prodej benzínu u čerpacích stanic se děje jen s velmi nízkou ziskovou marží.

(Zdroj: BBC News, 29.4., 1.4.)

Německo

VW přitahuje svým obchodníkům uzdu

Volkswagen chce v budoucnu silněji kontrolovat prodej automobilů. Ve 40 až 45 městech a aglomeracích chce značka VW v případě nutnosti vzít odbyt sama do rukou, pokud tam nebude žádný vhodný obchodník. Největší evropský výrobce automobilů tak chce zabránit tomu, že by v městech a aglomeracích s více než 200 000 obyvateli neměl dostatečnou reprezentaci. Novými smlouvami s prodejci automobilů, které jsou jim v současné době předkládány k podpisu, si VW zajistil, že může provozovat vlastní podniky.

VW přepracovává v současné době smlouvy s prodejci podle nové blokové výjimky, která upravuje prodej automobilů v rámci EU. Nové smlouvy, na kterých se podnik dohodl se svými německými a evropskými svazy prodejců, platí do roku 2010 a jsou pro všechny evropské trhy vytvořeny jednotně. V Evropě má VW 7000 prodejců. Tato síť má být do

roku 2004 zmenšena na 6 500. V Německu má počet prodejců klesnout o 500, to je na 1 500.

Podle nové blokované výjimky lze i v budoucnu počet prodejců ještě omezit. Prodejci mohou ovšem od 1. října 2005 v rámci svobody usazování zřizovat v EU pobočky. Kromě toho musí dát VW servisní smlouvy servisům, které splňují určitá kritéria.

Na druhé straně může VW podle nových smluv více kontrolovat obchod s velkými zákazníky, který činí 25 % obrátu v Německu, případně jej celý převzít. Prodejci dosud dodávali velkým zákazníkům sami. V budoucnu budou vystupovat v tomto obchodě jen jako agentury. Internetový obchod s novými automobily bude podle nových smluv také možný. Průměrná marže 15 % u prodeje nových automobilů má zůstat zachována. Je však možno kvalifikovat se pro marži vyšší.

(Zdroj: Financial Times Deutschland, 20.6.2003)

Pozn.: Uzávěrka tohoto infolistu (červen 2003). Překlad článků ze zahraničního tisku -ÚOHS.